

דְּכַתִּיב (תהלים צא א) יוֹשֵׁב בְּסֶתֶר עֲלִיּוֹן, דָּא אִימַא
 דְּאִיהִי סֶתֶר, עֲלִיּוֹן מִנְהָ דָּא חֲכָמָה, דְּלֹא
 אֲשַׁתְּמוּדַע אֱלָא בְּה', בְּצֵל שַׁד"י יתְלוֹנֵן (שם) דָּא
 אִימַא תַּתָּא, (נ"א עֲלָא) צֵל דְּשַׁד"י דְּאִיהוּ אוֹת
 בְּרִית קִדְשׁ, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (שם לט ז) אֵךְ בְּצֵלָם יתְהַלְךְ
 אִישׁ, וְדָא שְׂכִינְתָא תַּתָּא, דְּאִיהִי צֵלְמוֹ דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְעֲלִיָּה אֶתְמַר (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
 אֶת הָאָדָם בְּצֵלְמוֹ, בְּצֵלְמוֹ מִמֶּשׁ דָּא שְׂכִינְתָא,
 צֵלְמוֹ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּמִדָּה דִּילִיָּה בְּשַׁעוֹר
 דִּילִיָּה דְּלֹא אוֹסִיף וְלֹא גֵרַע, מֵאִי הָאָדָם דָּא
 שְׂכִינְתָא, (נ"א דָּא עֲמוּדָא דְּאִמְעָעִיתָא).

אָמַר רַבִּי אֱלִעֶזֶר וְהָא בְּשְׂכִינְתָא לָא כְּתִיב בְּה'
 בְּרִיאָה אֱלָא אֲצִילוֹת, וְעוֹד דְּחָזָה לִיָּה
 לְמִימַר וַיִּבְרָא יְהו"ה אֶת הָאָדָם, מֵאִי אֱלֹהִים אֱלָא
 שְׂכִינְתָא אֶתְקַרֵּי אֱלֹהִים, וְעַל הַהִיא נִשְׁמַתָּא

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

הוא, וְעֲלִיָּה נֹאמַר וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
 הָאָדָם בְּצֵלְמוֹ, בְּצֵלְמוֹ מִמֶּשׁ, זוֹ שְׂכִינָה,
 צֵלְמוֹ שֶׁל הַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּמִדָּה שְׁלוֹ,
 בְּשַׁעוֹר שְׁלוֹ, שְׁלֹא הוֹסִיף וְלֹא גֵרַע. מַה

זֶה הָאָדָם? זוֹ שְׂכִינָה. (זה העמוד האמצעי)

אָמַר רַבִּי אֱלִעֶזֶר: וְהִרִי בְּשְׂכִינָה לָא
 כְּתוּב בְּה' בְּרִיאָה אֱלָא אֲצִילוֹת, וְעוֹד,
 שְׁהִיָּה לוֹ לומר וַיִּבְרָא יְהו"ה אֶת הָאָדָם,

וְהַקְטְרוּנִים שְׁלֹא יִשְׁלְמוּ עֲלֵיוֹ? בְּתַשׁוּבָה.
 זֶהוּ שְׂכִינָתוֹב יוֹשֵׁב בְּסֶתֶר עֲלִיּוֹן, זוֹ הָאֵם
 שְׁהִיא סֶתֶר, עֲלִיּוֹן מִמְּנָה זוֹ חֲכָמָה שְׁלֹא
 נוֹדַעַת אֱלָא בְּה'. בְּצֵל שַׁד"י יתְלוֹנֵן, זוֹ
 הָאֵם הַתְּתוּנָה (הַעֲלִינָה), הַצֵּל שֶׁל שַׁד"י
 שְׁהוּא אוֹת בְּרִית קִדְשׁ, שְׁנֹאמַר בּוֹ אֵךְ
 בְּצֵלָם יתְהַלְךְ אִישׁ, וְזוֹ הַשְׂכִּינָה
 הַתְּתוּנָה, שְׁהִיא צֵלְמוֹ שֶׁל הַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ

דַּאתִּיהִיבַת בְּכַר נֶשׁ אֶתְמַר וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
 הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּדִיוקְנָא דְשְׂכִינְתָא, וְעַל תְּהִיָּא
 נִשְׁמַתָּא אֶתְמַר אֵךְ בְּצַלְמֵם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ, דְּהָא
 בְּזִמְנָא דַּאֲסִתְלִיק מִבֶּר נֶשׁ נִשְׁמַתָּא לָא יָכִיל
 לְאַתְנַעְנַעָא. אָמַר לִיה, בְּרִיד בְּרִי לְעַתִּיק יוֹמִין,
 וּבְרִי כָּל מָאן דְּפָגִים הָאִי דִּיוקְנָא, כְּאֵלּוּ מְמַעַט אֶת
 הַדְּמוּת, וְשְׂכִינְתָא לָא שְׂרִיא תַמָּן, וּבְהָהוּא זִמְנָא
 שְׁלִטִין עָלֶיהָ כָּל מְקַטְרָגִין מְסַטְרָא דְהָהוּא פְּגִימוֹ,
 וְרָזָא דְמַלְכָּה (דְּבָרִים ל"א י"ז) עַל כִּי אֵין אֱלֹהִי בְּקַרְבִּי
 מְצַאוּנִי הֲרַעוֹת הָאֵלֶּה, הֲרַעוֹת מְצַאוּנִי בְּגִין
 דַּאֲסִתְלִיק שְׂכִינְתָא מִנִּי דַּאִיהִי אֱלֹהִי.

תְּקוּנַת שְׁתֵּי וְתַלְתַּת

**בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, מֵאֵי אֱלֹהִים מִי אֵלֶּה,
 וְעַל הָאֵי מִי אֶתְמַר (בְּרֵאשִׁית ג' י"א) מִי הַגִּיד**

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הַדְּמוּת, וְהַשְׂכִּינָה לֹא שׁוֹרְהָ שֵׁם. וּבְאוֹתוֹ
 הַזְּמַן שׁוֹלְטִים עָלָיו כָּל הַמְּקַטְרָגִים מֵהַצַּד
 שֶׁל אוֹתוֹ הַפָּגֶם, וְסוּד הַדְּבָר – עַל כִּי אֵין
 אֱלֹהִי בְּקַרְבִּי מְצַאוּנִי הֲרַעוֹת הָאֵלֶּה,
 הֲרַעוֹת מְצַאוּנִי מִשׁוּם שְׁהַסְתַּלְקָה
 הַשְׂכִּינָה מִמִּנִּי שֶׁהִיא אֱלֹהִי.

תְּקוּנַת שְׁלֹשִׁים וְשִׁלְשָׁה

**בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, מַה זֶה
 אֱלֹהִים? מִי אֵלֶּה, וְעַל זֶה מִי נֹאמֵר, מִי**

מַה זֶה אֱלֹהִים? אֵלֶּה שְׂכִינָה נִקְרְאת
 אֱלֹהִים, וְעַל אוֹתָהּ נִשְׁמָה שְׁנַתְנָה
 בְּאָדָם, נֹאמֵר וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 בְּצַלְמוֹ, בְּדְמוּת הַשְׂכִּינָה, וְעַל אוֹתָהּ
 נִשְׁמָה נֹאמֵר אֵךְ בְּצַלְמֵם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ,
 שְׁחֵרִי בְּזִמְנֵם שְׁמַסְתַּלְקַת הַנְּשִׁמָּה מִן
 הָאָדָם, אֵינּוּ יָכוֹל לְהַתְנַעֵנַע. אָמַר לוֹ:
 בְּרוּךְ בְּנֵי לְעַתִּיק הַיָּמִים, וּבְנֵי, כָּל מִי
 שְׁפּוֹגִים בְּדְמוּת הַזֹּו כְּאֵלּוּ מְמַעַט אֶת

לך כי עירום אתה וגומר, אשר צויתוך (שם), תהיא
 דאתמר בה אשר קדשנו במצותיו, ותהיא דאתמר
 בה (תהלים א א) אשרי האיש אשר לא הלך בעצת
 רשעים, דהיא רשות הרבים אשת זנונים, מאי
 רשעים דא סמא"ל ונחש, תהיא דאמר עליה פרעה
 (שמות ה ב) מי יהו"ה אשר אשמע בקולו, אשר דאתמר
 ביה (שם ב ב) אשר הוצאתיך מארץ מצרים, מי ודאי,
 דאיהי תיובתא, אסוותא לכל מרעין ומכתשין,
 הדא הוא דכתיב (איכה ב י) מי ירפא לך, ועלה
 אתמר (ישעיה ו י) ושב ורפא לו, רפאות תהי
 לשרך (משלי ג ח), ופאה איהו מאן דתב לגבי בעלה
 דידה איהו רזא דתיובתא, דיחזיר ויתוב תהוא
 דרזא דרחיק ליה מאתריה, דיחזיר לה לאתרה
 ויקרב לה תמן, בתהוא זמנא דשכינתא מרחקא
 מבעלה, אתמר פבר נש (דברים כח ט) ותיו תיך

לשון הקודש

מארץ מצרים, מי ודאי, שהיא תשובה,
 הרפואה לכל החלאים והמפנות. זהו
 שכתוב מי ירפא לך, ועליה נאמר ושב
 ורפא לו, רפאות תהי לשרך. אשרי הוא
 מי ששב לבעלה שגלה, היא סוד
 התשובה, שיחזיר וישיב אותה דרבה
 שהרחיק אותה ממקומה, שיחזיר אותה
 למקומה ויקרב אותה לשם. באותו זמן

הגיד לך כי עירום אתה וגומר, אשר
 צויתוך. אותה שנאמר בה אשר קדשנו
 במצותיו, ואתה שנאמר בה אשרי
 האיש אשר לא הלך בעצת רשעים,
 שהיא רשות הרבים, אשת זנונים. מה זה
 רשעים? זה סמא"ל ונחש, אותה שאמר
 עליה פרעה מי יהו"ה אשר אשמע
 בקולו, אשר שנאמר בו אשר הוצאתיך

תְּלוֹאִים לָךְ מִנְּגֵד, חֵייד אֶתְקִרְיֵאת, הִדָּא הוּא
 דְּכְתִיב (בראשית ב ז) וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשָׁמַת חַיִּים, וּפָאָה
 אִיהוּ מָאן דְּקָרִיב לָהּ לְגַבֵּי בַּעֲלָהּ, מֵאִי (נ"א
 ומיד) קָרוֹב יְהו"ה לְכָל קוֹרְאֵיו וְכו' (תהלים קמה יח), דְּמָאן
 דְּקָרָא לִיה בְּשִׁקְרָא רְחוֹק הוּא מֵיְהִיָּה.

אַמְתָּא א' בְּרִישָׁא דְאַלְפָּא בֵּיתָא, מ' בְּאַמְצָעִיתָא,
 ת' בְּסוֹפִיָּה, (נ"א ד' אַתְוִון) עֲשׂוּרָא דִּילִיָּה יו"ד
 ה"א וּא"ו ה"א אַמְתָּא, דְּאִיהוּ עִישׂוּר דְּאַרְבַּע מֵאָה
 וְאַרְבַּעִין וְחָד, הָא רָזָא דְחִמְשָׁא וְאַרְבַּעִין מ"ה,
 בּוֹזְמָנָא דִּישְׂרָאֵל מִשְׁקָרִין בְּתוֹרַת אַמְתָּא, בְּאוּמָאָה
 דְּשִׁקְרָא, אֶתְמַר בֵּיה (דניאל ח יב) וְתִשְׁלַךְ אַמְתָּא אֶרְצָה,
 מֵאִי אֶרְצָה דָּא שְׂכִינְתָּא, וּבּוֹזְמָנָא דִּישְׂרָאֵל מְקַיְיִמִין
 תּוֹרַת אַמְתָּא בְּאוּמָאָה דְקָשׁוּט, אֶתְמַר בֵּיה (תהלים פה
 יב) אַמְתָּא מֵאַרְצָא תִצְמַח, וּבְגָלוּתָא אֶתְמַר (ישעיה נט טו) (דף

לשון הקודש

יו"ד ה"א וּא"ו ה"א אַמְתָּא, שְׁהוּא עֲשׂוּר
 שֶׁל אַרְבַּע מֵאוֹת וְאַרְבַּעִים וְאַחַד, הָרִי
 הַסּוּד שֶׁל חֲמִשָּׁה וְאַרְבַּעִים מ"ה. בּוֹזְמִן
 שִׁישְׂרָאֵל מִשְׁקָרִים בְּתוֹרַת אַמְתָּא
 בְּשִׁבּוּעָה שֶׁל שִׁקְרָא, נְאָמַר בּוֹ וְתִשְׁלַךְ
 אַמְתָּא אֶרְצָה. מַה זֶה אֶרְצָה? זֶה הַשְׂכִּינָה,
 וּבּוֹזְמִן שִׁישְׂרָאֵל מְקַיְיִמִים תּוֹרַת אַמְתָּא
 בְּשִׁבּוּעַת אַמְתָּא, נְאָמַר בּוֹ אַמְתָּא מֵאַרְצָא
 תִצְמַח, וּבְגָלוּתָא נְאָמַר וְתִהִי הָאֻמָּה

שְׂשִׁכִינָה מְרַחֶקֶת מִבַּעֲלָהּ, נְאָמַר בְּאַדָּם
 וְהָיוּ חֵייד תְּלוֹאִים לָךְ מִנְּגֵד, חֵייד
 נְקִרְיֵאת, זֶהוּ שְׂכִינְתּוֹב וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשָׁמַת
 חַיִּים, אֲשֶׁרִי הוּא מִי שְׁמִקְרַב אוֹתָהּ
 לְבַעֲלָהּ. מַה זֶה (ומיד) קָרוֹב יְהו"ה לְכָל
 קוֹרְאֵיו וְכו'? שְׁמִי שְׁקוֹרָא לוֹ בְּשִׁקְרָא,
 רְחוֹק הוּא מִמְּנוֹ.

אַמְתָּא, א' בְּרִישָׁא הָאֲלָפָה בֵּיתָא, מ'
 בְּאַמְצָעָה, ת' בְּסוֹפּוֹ. (ד' אַתְוִיָּת) הָעֲשׂוּרָא שֶׁלוֹ

צ"ה ע"א). וְתִּהְיֶה הָאֱמֶת נְעֻדְרַת, וְשִׁקְרָא שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא, (ובזמנא דאתתקן אמת ואסתלק לאתריה אתמחי שקרא מעלמא, הדא הוא דכתיב (משלי יב ט) שפת אמת תבון לעד, פוננת לא כתיב אלא תבון לעד (אמת), ועד ארגיעה לשון שקר (שם), מאי אמת עמודא דאמצעייתא, שכנתא דיליה תורת אמת, היתה בפיהו (מלאכי ב ג), ומאן שקר דא סמא"ל, בזמנא דאמת שלטא אתעבר שקרא מעלמא.

אֱמֶת אִיהוּ בְּסוֹף תִּיבִין, וְאִינוּן בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת, בְּרָא אֱלֹהִים אֶת, בִּיה בְּרָא עֵלְמָא, וְעִלְיָה אֲתִקְרִי וְקִיּוּמָא כָּל עֵלְמָא, וְכָל מָאן דְּאוּמִי בְּשִׁקְרָא כְּאֵלוּ וְתִשְׁלַךְ אֱמֶת אֲרֻצָּה, וְשִׁקְרָא שְׁלֵטָא כְּבִיכּוּל בְּאַתֵּר (נ"א אַתְרָךְ מֵאַתֵּר) דִּילִיָּה דְּאִיהוּ יְרוּשָׁלַם, וְדָא גְרִים דְּאַתְחָרַב בִּיתָא, וְאַתְחָזַר עֵלְמָא לְתַהוּ וְבַהוּ, דְּהָכִי אוֹקְמוּהוּ חָרַב בֵּית רֵאשׁוֹן וְהָאֲרִיץ הִיתָה תַּהוּ, חָרַב בֵּית שֵׁנִי וְחֻשְׁךָ עַל פְּנֵי

לשון הקודש

אלהים לעשות, ברא אלהים את, בו ברא את העולם, ועליו נקרא ועומד כל העולם, וכל מי שנשבע בשקר, כאלו ותשליך אמת ארצה, והשקר שולט כביכול במקום (גרש ממקום) שלו, שהוא ירושלים, וזה גרם שנחרב הבית וחרב העולם לתהו ובהו. שךך פרשודה, חרב בית ראשון - והארץ היתה תהו, חרב

נעדרת, והשקר שולט בעולם, (ובזמן שמתקן האמת ומתעלה למקומו, נמחה השקר מן העולם. וזה שכתוב שפת אמת תבון לעד, כוננת לא כתוב, אלא תבון לעד (אמת). ועד ארגיעה לשון שקר, מה זה אמת? העמוד האמצעי, שכינתו - תורת אמת היתה בפיהו), ומי השקר? זה סמא"ל, בזמן ששולט האמת, עובר השקר מן העולם. אמת הוא בסופי התבות של ברא

תהום, דאמת הוא סביל עלאין ותתאין, ובזמנא
 דאתעביד שקרא יתהרס תבנין, בתיחוא זמנא
 אתמר בשכינתא (עמוס ה ב) נפלה לא תוסוף קום,
 הדא הוא דכתיב (ישעיה יד יב) איך נפלת משמים
 הילל בן שחר, נפלה עטרת ראשנו (איכה ה טז), דאינון
 ה' עלאה ה' תתאה, ו' עמודא דאמצעייתא סביל
 תרוייהו, יסודא דכלא י', דא ברית, כל מאן
 דמשקר ועבר ביה, באלו אעקר כלא ואפיל ליה,
 והאי י' היא אבן השתיה דמינה הושתת עלמא,
 ועליה אתמר (תהלים קיח כב) אבן מאסו הבונים וכו',
 ואיהי יסודא דכלא, ועלה אתבני, ווי ליה למאן
 דחאב באות שבת ובאות תפלין ובאות יומין טבין
 ובאות ברית מילה, באלו אעקר ליה מאתריה,
 ואחדר עלמא לתהו ובהו.

לשון הקודש

עקר הכל והפיל אותו, והי' הזו, היא אבן
 השתיה שממנה השתת העולם, ועליה
 נאמר אבן מאסו הבונים וכו', והיא
 היסוד של הכל, ועליה נבנה. אוי למי
 שחוטא באות שבת, ובאות תפלין,
 ובאות ימים טובים, ובאות ברית מילה,
 באלו עקר אותו ממקומו והחזיר את
 העולם לתהו ובהו.

בית שני - וחשד על פני תהום, שאמת
 נושאת עליונים ותחתונים, ובזמן
 שנעשה שקר יתהרס הבנין. באותו זמן
 נאמר בשכינה, נפלה לא תוסוף קום,
 זהו שכתוב איך נפלת משמים הילל בן
 שחר, נפלה עטרת ראשנו, שהם ה'
 עליונה וה' תחתונה, ו' העמוד האמצעי
 נושא את שניהם, היסוד של הכל י', זו
 הברית, כל מי שמשקר ועובר בה, באלו

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָבָא וְהָא י' לְעִילָא אִיהוּ,
אָמַאי אִיהוּ לְתַתָּא חָבָא, אָמַר לִיה בְּרִי,
דָּא רָזָא עֲלָאָה, מֵאַרְבַּע אַתּוּן תַּלְיִין אַרְבַּע שְׁמָהּן,
מִן י' יְהוּ"ה, מִן ה' הוּי"ה (נ"א הוּי"ה), מִן ו' וְהוּ"ה, מִן
ה' הוּה"י (נ"א וְהוּ"ה הוּה"י), עֲלִייתוּ אֶתְמַר וְדַאי וְרֵאִיתָ
אֶת אַחֲוָרִי, (וּפְנִי לֹא יִרְאוּ) (שְׁמוֹת לֵג כג), וּמִסְטָרָא דְאַחֲוָרִים
אִיהוּ י' לְתַתָּא, וּמִסְטָרָא דְפָנִים לְעִילָא, וְדָא אִיהוּ
רָזָא דְאַתְהֶפְךָ שְׁמָא מְדִינָא לְרַחְמֵי וּמִרְחֵמֵי לְדִינָא,
כִּד אַתְהֶפְךָ לְדִינָא אִיהוּ הוּה"י י' לְתַתָּא, דְאַתְמַר
בִּיה אָבְן מָאָסוּ הַבּוֹנִים, מָאָסוּ יִסּוּרִין דִּילָהּ, וְאַלִּין
דְתַבִּיבִין יִסּוּרִין אַתְהֶפְךָ לֹון מְדִינָא לְרַחְמֵי יְהוּ"ה,
וּבְתֵהוּא זְמָנָא אָבְן מָאָסוּ וְכוּ', מַה דְהוּת י' לְתַתָּא
אַתְתַּזְרַת לְעִילָא, וּמִסְטָרָא דוְהוּ"ה אִיהוּ י' בְּאַמְצַע,
כֵּהוּא זְמָנָא אֲשֶׁתַּטַּח לְגַבִּיהּ, וְאָמַר זְכָאָה חוּלְקִין
דְזַכִּינָא לְהָאֵי, וְדָא עֵיקְרָא וְיִסּוּדָא דְכָלָא.

לשון הקודש

וְהוּוּ הַסּוּד שְׁמַתְהֶפְךָ הַשֵּׁם מְדִין לְרַחֲמִים
וּמִרְחֵמִים לְדִין. כְּשִׁמְתְהֶפְךָ לְדִין, הוּא
הוּה"י, י' לְמַטָּה, שְׁנַאֲמַר בְּה אָבְן מָאָסוּ
הַבּוֹנִים, מָאָסוּ אֶת הַיִּסּוּרִים שְׁלָהּ, וְאַלּוּ
שְׁתַּבִּיבִים הַיִּסּוּרִים, מִתְהֶפְךָ לְהֵם מְדִין
לְרַחֲמִים יְהוּ"ה, וּבְאוּתוּ זְמַן אָבְן מָאָסוּ
וְכוּ', מַה שְׁהִיְתָה י' לְמַטָּה, הוּרָה לְמַעְלָה,
וּמִהַצֵּד שֶׁל וְהוּ"ה הִי הוּא בְּאַמְצַע.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָבָא, וְהָרִי י' הוּא
לְמַעְלָה, לְמָה כָּאֵן הוּא לְמַטָּה? אָמַר לוֹ:
כְּנִי, זֶה סוּד עֲלִיוֹן, מֵאַרְבַּע אוֹתוּת
תַּלְוִיּוֹת אַרְבַּעָה שְׁמוֹת. מִן י' יְהוּ"ה, מִן ה'
הוּי"ה, וּמִן ו' וְהוּ"ה, מִן ה' הוּה"י (הוּי"ה)
הוּה"י, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וְדַאי וְרֵאִיתָ אֶת
אַחֲוָרִי (וּפְנִי לֹא יִרְאוּ), וּמִצֵּד שֶׁל אַחֲוָרִים הִי
הוּא לְמַטָּה, וּמִצֵּד שֶׁל הַפָּנִים – לְמַעְלָה,

תקונא שתין וארבע

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים, תַּמָּן אִישׁ תַּמָּן אִשָּׁה עִם

ה' דְּאֱלֹהִים, וְעַלֵּיהוּ אֶתְמַר (שיר ב ה)

סְמִכּוּנֵי בְּאִשְׁשׁוֹת, בְּאִישׁ וְאִשָּׁה, וּמֵאן גָּרִים דָּא,

בְּגִין דְּאֶתְפְּשְׁטוּ מִכְּתָנּוֹת אֹר אָדָם וְחָוָה, וּבְגִין דָּא

סְמִכּוּנֵי בְּאִשְׁשׁוֹת, בְּכְתָנּוֹת עוֹר דְּאֵינּוּן לְקַבֵּל

וְעוֹרוֹת אֵילִים מְאָדְמִים וְכוּ' (שמות כה ה).

וְכִי אָדָם גָּרִים, וְהָא כְּתִיב (בראשית ג ב) **וַיֹּאמֶר הָאָדָם**

הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי וְגוֹמֵר, וּבְגִין דָּא

אָמַר קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתָּתָא מָה עָבַדְתָּ, מָה

דָּאַתְּ אָמַר (שם יג) **וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֵל הָאִשָּׁה**

מָה זֹאת עָשִׂית, כָּל חוֹבָה דְּעָבַדְתָּ לְשִׁכְנִיתָא דְּאֵיהִי

זֹאת עָבַדְתָּ, וּבְגִין דָּא מָה זֹאת עָשִׂית, דְּאֵיהִי מָה

שְׁמוֹ, מָה זֹאת וְדָא, מָה יְהוָה אֱלֹהֵיךְ שׂוֹאֵל

לשון הקודש

כְּנַגְד וְעֵרַת אֵילִים מְאָדְמִים וְכוּ.

וְכִי אָדָם גָּרִים? וְהֲרִי כְּתוּב וַיֹּאמֶר הָאָדָם

הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי וְגוֹמֵר, וּמִשּׁוֹם זֶה

אָמַר הַקּוֹדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא לְאִשָּׁה מָה

עָשִׂית? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר יְהוָה

אֱלֹהִים אֵל הָאִשָּׁה מָה זֹאת עָשִׂית? כָּל

חֲמָא שְׁעָשִׂית לְשִׁכְנִינָה, שְׁהִיא זֹאת,

עָשִׂית, וּמִשּׁוֹם זֶה מָה זֹאת עָשִׂית, שְׁהִיא

מָה שְׁמוֹ, מָה זֹאת וְדָא, מָה יְהוָה

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן הַשְּׁתַּמְחָא אֶעְלוּ וְאָמַר: אֲשֶׁרִי

חֲלָקִי שְׂוִכְתִּי לָזֶה, שְׁזֶה עָקֵר וְיִסּוּד הַכּל.

תקון שושים וארבעה

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, שֵׁם אִישׁ,

שֵׁם אִשָּׁה עִם ה' שֵׁל אֱלֹהִים, וְעַלֵּיהֶם

נֶאֱמַר סְמִכּוּנֵי בְּאִשְׁשׁוֹת, בְּאִישׁ וְאִשָּׁה,

וּמִי גָרַם אֶת זֶה? מִשּׁוֹם שְׁהֵתְפְּשְׁטוּ

מִכְּתָנּוֹת אֹר אָדָם וְחָוָה, וּמִשּׁוֹם זֶה,

סְמִכּוּנֵי בְּאִשְׁשׁוֹת - בְּכְתָנּוֹת עוֹר, שְׁהֶם

מַעֲמֵךְ כִּי אִם לִירָאָה (דברים י יב), **וְאֵל תִּקְרִי אִם אֵלֹא אִם** (הָדָא הוּא דְכַתִּיב (ויקרא יט ג) אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ דְאִיהוּ י"ה אָבִא וְאִמָּא עֲלָאָה), **וְאַנְתָּ לָא דְחִילָת מְאִימָא עֲלָאָה, לְזוּאת עֲבָדַת כָּל דָּא וְדָאִי, דְאֶתְמַר בָּהּ** (בראשית ט יב) **זוּאת אוֹת הַפְּרִית.**

דְאָדָם (דף צה ע"ב) **וְאַתְתִּיהּ אֶתְפְּרִיאָוּ בְּדִיוֹקְנָא דְקוּדְשָא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתִיהּ, וּבְגִין דָּא הוּבָא דְאָדָם הָוָה תְּלִיא בְּעַמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, וְחוּבָה דְתוּה בְּשְׂכִינְתָא, וּבְגִין דָּא מַה זוּאת עֲשִׂית, לְזוּאת עֲשִׂית וְדָאִי, וְחוּבָא דָּא גֵרָם דְנַחְתַּת שְׂכִינְתָא בְּגִלּוּתָא, דְהוּוּ יִשְׂרָאֵל עֲבָדִין מַעֲשֵׂה אַבּוּתִיהֶם, וּבְגִין דָּא אָמַר (ויקרא כו מד) וְאַף גַּם זוּאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲיִבִיָּהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים וְכוּ', וּבָהּ אָמַר דְּוֹד (תהלים כז ג) אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מִחֲנָה לֹא יִירָא לְבִי וְגוֹמַר, בּוּזַת אֲנִי בּוּטַח וְגוֹמַר, דָּא אֶתְמַר**

לשון הקודש

וְהַחֲטָא שֶׁל חֲנָה בְּשְׂכִינָה, וּמִשּׁוּם זֶה מַה זוּאת עֲשִׂית, לְזוּאת עֲשִׂית וְדָאִי, וְהַחֲטָא הָזֶה גֵרָם שִׁירְדָה הַשְׂכִּינָה לְגִלּוּת, שְׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה אַבּוּתִיהֶם, וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר וְאַף גַּם זוּאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲיִבִיָּהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים וְכוּ', וּבָהּ אָמַר דְּוֹד אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מִחֲנָה לֹא יִירָא לְבִי וְגוֹמַר, בְּ"זוּאת" אֲנִי בּוּטַח

אֵלֶהִיךְ שְׂאֵל מַעֲמֵךְ כִּי אִם לִירָאָה, וְאֵל תִּקְרִי אִם אֵלֹא אִם, (וְהוּוּ שְׂכִיב אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ, שְׁהוּא י"ה, הָאָב וְהָאִם הַעֲלִינְהּ), וְאַתָּה לֹא פְתַדְתָּ מִן הָאִם הַעֲלִינְהּ, לְזוּאת עֲשִׂית כָּל זֶה וְדָאִי, שְׁנַאֲמַר בָּהּ זוּאת אוֹת הַפְּרִית. **שְׂאָדָם** וְאִשְׁתּוּ גְבָרָאוּ בְּדִיוֹקְנּוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינְתּוּ, וּמִשּׁוּם זֶה חֲטָא הָאָדָם הָיָה תְּלוּי בְּעַמּוּד הָאִמְצָעִי,

בְּמִלְחָמָת גּוּג וּמְגוּג, וּמָאן גָּרִים לְמַהוּי אִיהוּ נָטִיר
 בְּה, בְּגִין דְּעֵלְיָה אֲתָמַר (שם קלב ד) אִם אַתָּן שְׁנַת
 לְעֵינֵי לְעַפְעַפֵי תְנוּמָה עַד אֲמָצָא מְקוּם לִיהוּ"ה
 וְגוֹמַר.

וְהֵאֵי אִיהוּ חֲכָמַת שְׁלֹמָה, וְעֵלְהָ אֲתָמַר (קהלת ט טז)
 וְחֲכָמַת הַמְסִכָן בְּזוּיָה, וְעֵלְהָ אֲתָמַר (שמואל א
 ב ל) כִּי מִכְבְּדֵי אַכְבֵּד וּבּוֹזֵי יִקְלוּ, כִּד נַחִית שְׁלֹמָה
 מִמְּלָכוּתִיהָ הָיָה חֲכָמָה דִּילִיָּה בְּזוּיָה בְּעֵינֵי שְׁטִיין,
 וְכִד אֲסַתְּלַק בְּמִלְכוּתִיהָ אֲתָמַר בְּיָה (מלכים א ה י) וַתִּרְב
 חֲכָמַת שְׁלֹמָה, דְּאֲתֵרְבִּיאַת עַד דְּמִטָּאֵת לְהֵאֵי אֲתֵר
 דְּאֲתֵנְטִילַת מִתְּפָן, לְאַתֵר דְּחֲכָמָה עֲלָאָה, דְּאִיהוּ
 חֲכָמָה בְּרִישָׁא, וְאִיהוּ חֲכָמָה בְּסוּף, וְאִיהוּ תוֹרָה
 בְּאַמְצָעִיתָא, בְּעַמּוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא תוֹרַת אֲמַת,
 לְעֵילָא תוֹרַת חֲכָם, לְתַתָּא חֲכָמַת שְׁלֹמָה, וּבְגִין דָּא
 מִסְּטָרָא דְּשְׁלֹמָה אֲתָמַר וְחֲכָמַת הַמְסִכָן בְּזוּיָה,

לשון הקודש

השומים, וכשהתעלה במלכותו נאמר בו
 ותרב חכמת שלמה, שהתגדלה עד
 שהגיעה למקום הזה שנמלה משם,
 למקום החכמה העליונה, שהיא חכמה
 בראש, והיא חכמה בסוף, והיא תורה
 באמצע, בעמוד האמצעי, תורת אמת,
 למעלה תורת חכם, למטה חכמת
 שלמה, ומשום זה מהצד של שלמה

וגומר, זה נאמר במלחמת גוג ומגוג, ומי
 גרם שהוא יהיה שמור בה? משום שעליו
 נאמר אם אתן שנת לעיני לעפעפי
 תנומה עד אמצא מקום ליהויה וגומר.

וזוהי חכמת שלמה, ועליה נאמר
 וחכמת המסכן בזויה, ועליה נאמר כי
 מכבדי אכבד ובוזי יקלו. כשירד שלמה
 ממלכותו, היתה חכמתו בזויה בעיני

דְּנִחִיתָת בֵּיהּ, וּסְלִיקַת בֵּיהּ, כְּמָה דְּאִתְמַר בֵּיהּ
וּתְרַב חֲכָמַת שְׁלָמָה מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי קָדָם.

אַבְל בְּחֵיבֵיא מַה כְּתִיב בְּהוּ, (איכה א יד) נְתַנְנִי
יְהו"ה בְּיַדִּי לֹא אוֹכַל קוּם, (עמוס ה') נִפְלָה וְלֹא
תוֹסִיף קוּם (עמוס ה ב), וְאָף עַל פִּי דְלִית לָהּ רְשׁוּ
לְמִיקָם מִגְרָמָה, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יוֹקִים לָהּ, כְּמָה
דְּאִתְ אָמַר (שם ט יא) בַּיּוֹם הַהוּא אֶקְיָם אֶת סִפְתַּי דְּדוּד
הַנִּפְלָת, וּמֵאֵן גְּרִים דְּנִחֲתַת לָהּ מֵאֲתָרָה דָּא נִחַשׁ,
כְּמָה דְּאִתְ אָמַר (בראשית ג יד) וַיֹּאמֶר יְהו"ה אֱלֹהִים אֵל
הַנִּחַשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹאת, דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא, דְּגִרְמַת
דְּאִשְׁתַּכַּחַת יִבְשָׁה וְנִפְלַת מֵאֲתָרָה, אַרְוּר אֶתָּה מִכָּל
הַבְּהֵמָה וְגוֹמֵר (שם), לֵיִט לִיָּה דְלֹא יִהֵא לִיָּה מִלְכִין
וְשְׁלִיטִין עַל מַה דְּסָמִיךְ, דְּאִינוּן רַגְלוּי וִידוּי דְּקַצִּין
לוֹן, כְּמָה דְּאִיהוּ גְרִים קַצִּין וּפְרוּד לְעֵילָא, וּבְגִין
דָּא עַל גְּחוּזְנָךְ תִּלְךְ וְעַפְרָ תֹאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ (שם),

לשון הקודש

את ספת דוד הנפלת, ומי גרם שירדה
לה ממקומה? זה הנחש, כמו שנאמר
ויאמר יהו"ה אלהים אל הנחש כי עשית
זאת, שהיא השכינה, שגרמה שנמצאת
יבשה ונפלה ממקומה, ארור אתה מכל
הבהמה וגומר, קלל אותך שלא יהיה לך
מלכים ושליטים על מה שסומך, שהם
רגליו וידיו שקצין אותם, כמו שהוא גרם

נאמר וחכמת המספן בויה, שירדה בו
ועלתה בו, כמו שנאמר בו ותרב חכמת
שלמה מחכמת כל בני קדם.

אבל ברשעים מה פתוב בהם? נתנני
יהו"ה בידי לא אוכל קום, נפלה ולא
תוסיף קום, ואף על פי שאין לה רשות
לעמד מעצמה, הקודש ברוך הוא יקים
אותה, כמו שנאמר ביום ההוא אקים

וְדָא אִיהוּ דְאָמַר יִצְחָק לְעֵשָׂו (שם כז לט) מִשְׁמֵי הָאָרֶץ
יְהִי מוֹשְׁבֶךָ.

עֵשָׂר לְוִטִּיא לֵיט לְחוּיָא, בְּגִין דְּנָרִים דְּאִתְפְּרֵשׁ
שְׂכִינְתָא דְאִיהִי עֵשִׂירָאָה מִבְּעֻלָּהּ, וְעֵשָׂר
לְאָדָם, וְעֵשָׂר לְחֹה, וְתִשְׁעָה לְאַרְעָא, דְּחִבָּאת
לְצַדִּיק דְאִיהוּ תְּשִׁיעָאָה, כְּלָהוּ חָאבוּ לְעֵשִׂירָאָה,
וְאַרְעָא לְצַדִּיק, וּמִמָּאִי (נ"א וְאִמָּאִי) חָאבַת לְצַדִּיק,
דְּהָא בְּעִבּוּרָךְ אָמַר לְאָדָם, וְעוּד בְּגִין אָדָם לֵיט
לְאַרְעָא דְאִתְנַטִּיל מִינָהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם ב ז)
וַיֵּצֵר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה,
אִם כֵּן מַה חִבָּאת לְצַדִּיק דְאִיהוּ תְּשִׁיעָאָה.

אֱלֹא בְּגִין דְּאִתְמַר בָּהּ (שם ט) וַיֵּצַמַח יְהוָה אֱלֹהִים
מִן הָאֲדָמָה כָּל עֵץ נְחֻמָּד לְמַרְאָה וְטוֹב
לְמֵאכֹל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הֶגְן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע,

לשון הקודש

לְצַדִּיק, וּמִמָּאִי (קלמָה) חָטָאָה לְצַדִּיק? שְׁהָרִי
בְּעִבּוּרָךְ אָמַר לְאָדָם, וְעוּד, בְּגִלְל הָאָדָם
קָלַל אֶת הָאָרֶץ שְׁנַטְל מִמֶּנָּה, זְהוּ שְׂכִתוּב
וַיֵּצֵר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן
הָאֲדָמָה, אִם כֵּן, מַה חָטָאָה לְצַדִּיק שְׁהוּא
הַתְּשִׁיעִי?

אֱלֹא מִשּׁוּם שְׁנַאֲמַר בָּהּ וַיֵּצַמַח יְהוָה
אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה כָּל עֵץ נְחֻמָּד לְמַרְאָה
וְטוֹב לְמֵאכֹל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הֶגְן וְעֵץ

קִצּוּץ וּפְרוּד לְמַעְלָה, וּמִשּׁוּם זֶה עַל גְּחֻנְךָ
תִּלְךָ וְעֵפֶר תֵּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְזִהוּ
שְׁאֵמַר יִצְחָק לְעֵשָׂו מִשְׁמֵי הָאָרֶץ יְהִי
מוֹשְׁבֶךָ.

עֵשָׂר קָלּוֹת קָלַל אֶת הַנְּחֻשׁ, מִשּׁוּם
שְׁנָרַם שְׁנַפְרָדָה הַשְּׂכִינָה שְׁהִיא עֲשִׂירִית
מִבְּעֻלָּהּ, וְעֵשָׂר לְאָדָם, וְעֵשָׂר לְחֹה,
וְתִשְׁעָה לְאַרְצָא, שְׁחָטָאָה לְצַדִּיק שְׁהוּא
הַתְּשִׁיעִי. כְּלָם חָטָאוּ לְעֲשִׂירִית, וְהָאָרֶץ

וְהָיָה לִיָּה רִשׁוֹ לְמַחְאָ בִּידָא דְאָדָם דְּלֹא יָכוֹל
 מֵאֵילָנָא דְמוֹתָא, וְלֹא מִחֵאָת, בְּגִין דָּא אָמַר
 בְּעֵבֹרְךָ. אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי אֵיִת דַּעַת
 בְּאַרְעָא לְכוּלֵי הָאֵי, אָמַר לִיָּה אֵין, הִדָּא הוּא
 דְכָתִיב (משלי ג יט) יְהו"ה בְּחֻכְמָה יָסַד אָרֶץ, אָמַר לִיָּה
 וְהָא בְּחֻכְמָה עֲלָאָה וּבְאַרְעָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֲתִמַּר הָאֵי קְרָא, אָמַר לִיָּה בְּרִי דָּא לְקַבֵּל דָּא
 עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵיִת חֻכְמָה וְאֵיִת חֻכְמָה,
 אֵיִת אַרְעָא וְאֵיִת אַרְעָא.

אָמַר לִיָּה אִם בֵּין מַה חֻכְמַת אַרְעָא לְצַדִּיק
 דְּלִקְתָּה תִּשְׁעָה, אָמַר לִיָּה בְּגִין דַּעֲזַן הַדַּעַת
 טוֹב וְרַע אֵיִהוּ בְּגִזּוּנָא דְבְּרִית, אוֹת בְּרִית מְלַגְּאוּ
 טוֹב עֲרָלָה רַע, דָּא מְלַגְּאוּ וְדָא מְלַבֵּר, וּבְגִין דְּחוּבָא
 דַּעֲזַן הַדַּעַת גְּרַם פְּרוּדָא בֵּין צַדִּיק וּשְׂכִינְתָּא, בְּגִין
 דָּא לְקַאת אַרְעָא תִּשְׁעָה, וְאֵיִנוּן דְּחָאבוּ בְּשְׂכִינְתָּא

לשון הקודש

עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, יֵשׁ חֻכְמָה וְיֵשׁ
 חֻכְמָה, יֵשׁ אָרֶץ וְיֵשׁ אָרֶץ.
 אָמַר לוֹ: אִם בֵּין מַה חֻכְמַת הָאָרֶץ
 לְצַדִּיק שְׁלִקְתָּה תִּשְׁעָה? אָמַר לוֹ: מִשּׁוּם
 שְׁעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע הוּא כְּמוֹ הַבְּרִית,
 אוֹת הַבְּרִית מִפְּנֵים טוֹב, וְעֲרָלָה רַע, זֶה
 מִפְּנֵים וְזֶה מִפְּחוּץ, וּמִשּׁוּם שֶׁהַחֲטָא שֶׁל
 עֵץ הַדַּעַת גְּרַם פְּרוּד בֵּין הַצַּדִּיק לְשְׂכִינְתָּה,

הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְהָיָה לוֹ רִשׁוֹת לְמַחֹת
 בְּיַד אָדָם שְׁלֹא יֵאכַל מֵעֵץ הַפְּטוֹת וְלֹא
 מִחֻמְתָּהּ, בְּגִלְלֵי זֶה אָמַר בְּעֵבֹרְךָ. אָמַר לוֹ
 רַבִּי אֶלְעָזָר: וְכִי יֵשׁ דַּעַת בְּאַרְצָא לְכֹל זֶה?
 אָמַר לוֹ: בֵּין, זֶהוּ שְׂפָתוֹב יְהו"ה בְּחֻכְמָה
 יָסַד אָרֶץ. אָמַר לוֹ: וְהָרִי בְּחֻכְמָה עֲלִיוּנָה
 וּבְאַרְצָא שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נֶאֱמַר
 הַפְּתוּב הָזֶה. אָמַר לוֹ: בְּנִי, זֶה בְּנִגְדֵי זֶה

דאיהי עשירית לקו עשר עשר. ותא הוי שבועה
 ארעין אינון ארץ אדמה ארקא גיא נשיה ציה
 תבל, ואדם חטא ^(דף צו ע"א) בבת שבע, ואתמר ביה
 (משלי כד טז) כי שבע יפול צדיק, הרהר תיובתא
 ואתמר ביה (שם) וקם, והיה סליק, וכד נחית תמן
 הנה עביד עובדין ותולדין בכל ארעא וארעא,
 מנהון הוו צמחין ומנהון לא הוו צמחין, ואית תמן
 ברין מנהון בתרין רישין ואית מנהון בתלת עד
 שבע, ואית תמן אתר דנהרא שמשא וסיהרא
 וככביא ומזלי, ואית אתר דלית ביה נהורא כלל
 אלא חשוכא וקבלא.

הכי אינון אלין דנחתין לשבעה מיני עניותא,
 אית מנהון דלית לון נהורא כלל, דכל
 יומיהון אינון בעניותא, ואית מנהון דאית להון

לשון הקודש

מהם היו צומחים ומהם לא היו צומחים,
 ויש שם בריות, מהן בשני ראשים, ויש
 מהם בשלשה עד שבעה, ויש שם מקום
 שהשמש מאירה והלבנה והכוכבים
 והמזלות, ויש מקום שאין בו אור כלל,
 אלא חשכה וערפל.

כך הם אלו שיורדים לשבעה מיני
 עניות, יש מהם שאין להם אור כלל,

בגלל זה לקתה הארץ תשעה, ואותם
 שחטאו בשכינה, שהיא עשירית לקו
 עשר עשר. ובא וראה, שבע ארעות הן:
 ארץ, אדמה, ארקא, גיא, נשיה, ציה,
 תבל, ואדם חטא בבת שבע, ונאמר בו
 כי שבע יפול צדיק, הרהר תשובה ונאמר
 בו וקם, והיה עולה, וכשירד לשם היה
 עושה מעשים ותולדות בכל ארץ וארץ,

נְהוּרָא כָּל יוֹמֵיהוֹן וְאֵינוֹן בְּעוֹתְרָא, וְאִית מְנַהוֹן
 דְּלִזְמֵינ אִית לֹון נְהוּרָא וְלִזְמֵינ חֲשׂוּכָא, אֵלִין
 אֵינוֹן דְּאֵתִילִידוּ בְּאִמְצַעִיתָא דְּסִיְהָרָא בִּינוֹנִים,
 לִזְמֵינ אִית לֹון עוֹתְרָא וְסָלְקִין, וְלִזְמֵינ עֲנִיּוֹתָא
 וְנַחֲתִין, וְאִית אַחֲרֵינוֹן דְּעֵבְדִין תּוֹלְדִין וּמְצַלִיחִין,
 וְאִית מְנַהוֹן דְּלֹא מְצַלִיחִין, וְאִית מְנַהוֹן
 דְּמְצַלִיחִין (נ"א צְמַחִין) עַד פְּלָגוּ יוֹמֵיהוֹן וּמֵייתִין
 בְּקִצְרוֹת יוֹמִין, אֵלִין דְּאֵתִילִידוּ בְּמִלוּיָא דְּסִיְהָרָא
 אֵינוֹן צְמַחִין וְחֵיִין וּמְשַׁלִימִין כָּל יוֹמֵיהוֹן, וְאֵינוֹן
 דְּאֵתִילִידוּ בְּחֶסְרוֹנָא דְּסִיְהָרָא לָא צְמַחִין וּמֵייתִין
 מִיָּד, וְאֵינוֹן דְּאֵתִילִידוּ בְּאִמְצַעִיתָא דְּסִיְהָרָא
 מְתַקְצְרִין בְּפִלְגוֹת יוֹמֵיהוֹן.

וְאִית אַרְעִין דְּאֵתְמַר בְּהוֹן (בראשית לו כד) וְהַבּוֹר רַק
 אֵין בּוֹ מַיִם, מַיִם אֵין בּוֹ אֲבָל נַחֲשִׁים

לשון הקודש

שְׂמַצְלִיחִים (צומחים) עַד מַחְצִית יְמֵיהֶם
 וּמֵתִים בְּקִצּוֹר יָמִים. אֵלּוּ שְׁנוּלְדוּ בְּמִלוּי
 הַלְבָנָה, הֵם צוּמְחִים וְחֵיִים וּמְשַׁלִימִים
 אֵת כָּל יְמֵיהֶם, וְאֵלּוּ שְׁנוּלְדוּ בְּחֶסְרוֹן
 הַלְבָנָה לֹא צוּמְחִים וּמֵתִים מִיָּד, וְאֵלּוּ
 שְׁנוּלְדוּ בְּאִמְצַע הַלְבָנָה מְתַקְצְרִים
 בְּמַחְצִית יְמֵיהֶם.

וְיֵשׁ אַרְצוֹת שְׁנַאֲמַר בְּהוֹן וְהַבּוֹר רַק אֵין

שְׂכָל יְמֵיהֶם הֵם בְּעֲנִיּוֹת, וְיֵשׁ מֵהֶם שְׁנֵישׁ
 לָהֶם אֹור כָּל יְמֵיהֶם וְהֵם בְּעֵשֶׁר, וְיֵשׁ
 מֵהֶם שְׁלַפְעָמִים יֵשׁ לָהֶם אֹור וְלַפְעָמִים
 חֲשֵׁכָה. אֵלּוּ אוֹתָם שְׁנוּלְדוּ בְּאִמְצַע
 הַלְבָנָה, בִּינוֹנִים, לַפְעָמִים יֵשׁ לָהֶם עֵשֶׁר
 וְעוֹלִים, וְלַפְעָמִים עֲנִיּוֹת וְיֹוֹרְדִים, וְיֵשׁ
 אַחֲרֵיהֶם שְׁעוֹשִׁים תּוֹלְדוֹת וּמְצַלִיחִים, וְיֵשׁ
 מֵהֶם שְׁלֹא מְצַלִיחִים, וְיֵשׁ מֵהֶם

וְעִקְרָבִים אֵת בֵּיתָהּ, אֹפֶק הָכִי אֵת בְּרִיַּי דְּאִינוּן עֲמִי
הָאָרֶץ, דְּבִתְיָהוֹן מְלִיַּי מְלֵאכֵי חֲבֻלָה, דְּאִינוּן
נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים וְנִשְׁכִּין לֹון בְּכַמָּה נִשְׁכִּין דְּיִסּוּרִין,
דְּאִינוּן גְּרָמוּ קָדָם דְּיִיתוּן לְעֶלְמָא, (בְּגִין דְּיִיתוּ)
בְּגִלְגּוּלָא בְּאֵלִין גּוּפִים וּבְאֵלִין פְּתִים, וְכֵד נִשְׁכִּין לֹון
אִינוּן נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים בְּכַמָּה יִסּוּרִין אִינוּן צְוּוּחִין
וְיִי וְיִי, וְאֵת לֹון קְטָטָה לְכַלְהוּ בְּבֵיתָא, וְצְוּוּחִין
בְּאֵלִין מְאִרֵי דְּגֵיהֶנָם דְּגֵדוּנִין בּוּ, וְאֵת אַחֲרָנִין דְּכָל
יִמֵיהוֹן בְּחֻדָּה וּבְשִׁלּוּהָ בְּלֵא עֲצִיבּוּ כָּלֵל, מְכָל מַה
דְּאִתְרַבֵּי בְּשַׁבְעָה אֲרַעִין, וְאִתְדַנוּ בְּשַׁבְעָה מְדוּרֵי
גֵיהֶנָם, וְאֵת בְּבִנֵי נִשָּׂא בְּנוּנָא דָא, וְחֲכִמֵי דְרִזִּין
אֵלִין לֹון אֲתַמְסַר לְמַנְדַּע.

תְּקוּנַא שְׁתֵּינ וְחָמֵשׁ

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים (רישי תיבין וסופי תיבין א"ב

לשון הקודש

וַי, וַיִּשׁ לְכֻלָּם קְטָטָה בְּבֵיתָהּ, וְצוּוּחִים עִם
אֵלוּ בְּעֵלֵי הַגֵּיהֶנָם שְׁגֵדוּנִים בּוּ, וַיִּשׁ
אַחֲרֵים שְׁפָל יְמִיהֶם בְּחֻדָּה וּבְשִׁלּוּהָ כְּלֵי
עֲצָב כָּלֵל מְכָל מַה שְׁמֵתִגְדַּל בְּשַׁבְע
אַרְצוֹת, וְגֵדוּנֵי בְּשַׁבְעָה מְדוּרֵי גֵיהֶנָם,
וַיִּשׁ בְּבִנֵי אָדָם כְּמוֹ זֶה, וְחֲכִמֵי הָרִזִּים
הַלְלוּ, לְהֵם נְמַסַּר לְדַעַת.

תְּקוּנַא שְׁשִׁים וְחָמֵשׁ

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים (ראשי תבות וסופי

בו מים, מים אין בו אֶבֶל נְחָשִׁים
וְעִקְרָבִים יִשׁ בּוּ, אֹפֶק כְּדֵי יִשׁ בְּרִיּוֹת שְׁהֶם
עֲמִי הָאָרֶץ, שְׁבִתֵיהֶם מְלֵאכֵי
חֲבֻלָה, שְׁהֶם נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים, וְנוֹשְׁכִים
אוֹתָם בְּכַמָּה נְשִׁיכוֹת שֶׁל יִסּוּרִים, שְׁהֶם
גְּרָמוּ לְפָנֵי שְׁיָבֵאוּ לְעוֹלָם, (פְּדֵי שְׁיָבֵאוּ)
בְּגִלְגּוּל בְּגוּפִים הַלְלוּ וּבְכַתְּמֵים הַלְלוּ,
וּבְשִׁנּוּשְׁכִים אוֹתָם אוֹתָם הַנְּחָשִׁים
וְהָעִקְרָבִים בְּכַמָּה יִסּוּרִים, הֵם צְוּוּחִים וַי

וְאִם תִּפְּנֹן דְּאֵינוּן י"ה), תִּפְּנֹן אִם, וְרָזָא דְּמַלְּהָ (שם ג)
 ב) וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הִיא הִיְתָה אִם
 כָּל חַי, כְּגוֹנוּנָא דְּהִתְּיָא דְּאִתְּמַר בָּהּ (משלי ב ג) כִּי אִם
 לְבִינָה תִקְרָא, הֵאֵי אִם כָּל חַי לֹאֵו אִיְהִי כְּאִתְּתָא
 קְדָמָאָה, דְּאִתְּמַר בָּהּ (בראשית ג יב) הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּ
 עִמָּדִי, דְּגִרְמַת מִיתָה לְכָל עֲלָמָא, דְּהָא אִם כָּל חַי
 כְּתִיב בָּהּ, דְּאִתְּמַר בָּהּ (קהלת ט ט) רְאֵה חַיִּים עִם
 אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָּ.

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי תִרִין נָשִׁין חֲזוּ לִיה,
 אָמַר לִיה אֵין, חַד יַעַר הַטּוֹב וְחַד יַעַר
 חֲרַע, חֲדָא מִסְטָרָא דְּעַעֲס תִּקְיִפָּא דִּינָא קִשְׂיָא,
 וְחֲדָא מִסְטָרָא דְּבִשְׂרָא, מִתְּפָּן אֵינוּן רַבִּיכִי לְבָא,
 וְאֵינוּן דְּגִרְמָא אֵינוּן קִשְׂי קָדָל, וְעַל אִתְּתָא
 דְּאִתְּנַטִּילַת מִגִּרְמָא אָמַר בֶּן סִירָא, גִּרְמָא דְּנָפִיל
 בְּחוּלְקָא טַב אִו בִּישׁ גִּרְרִיה, וְעַל אִתְּתָא דְּגִרְמָא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

אֶהְבֶּתָּ.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר: וְכִי שְׁתֵּי נָשִׁים הִיוּ
 לוֹ? אָמַר לוֹ: כֵּן, אֶחָד יַעַר הַטּוֹב וְאֶחָד
 יַעַר חֲרַע, אֶחָד מַצֵּד הַעַעֲס הַקִּשְׂיָה, הַדִּין
 הַקִּשְׂיָה, וְאֶחָד מַצֵּד הַבִּשְׂרָא, מִשֵּׁם הֵם רַבִּי
 הַלֵּב, וְאֵלּוּ שְׁמַצֵּד הַעַעֲס הֵם קִשְׂי עֲרָת, וְעַל
 הָאִשָּׁה שְׁנַטְלָה מִהַעַעֲס אָמַר בֶּן סִירָא,
 עַעֲס שְׁנַפַּל בְּחֻלְקָא, טוֹב אִו רַע,

חֲבוֹת אִי"ב וְאִם שְׁתֵּים י"ה), שֵׁם אִם, וְסוּד הַדְּבָר
 - וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הִיא
 הִיְתָה אִם כָּל חַי, כְּמוֹ שְׁאוּתָהּ שְׁנַאֲמַר
 בָּהּ כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא, הָאֵם כָּל חַי חֲזוּ
 אֵינָה כְּאִשָּׁה הַרְאִשׁוּנָה, שְׁנַאֲמַר בָּהּ
 הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּ עִמָּדִי, שְׁנַרְמָה מִיתָה
 לְכָל הָעוֹלָם, שְׁהִרִי כְּתוּב בָּהּ אִם כָּל חַי,
 שְׁנַאֲמַר בָּהּ רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר

אָמַר אָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי, לֹא קָרָא לָהּ
 אֶת־יְהוָה, כְּגוֹנוֹנָא דְחֹהָ דְאֶתְמַר בָּהּ וַיִּקְרָא הָאָדָם
 שֵׁם אִשְׁתּוֹ חֹהָ, דְאֶחְרָא שְׂפַחָה הָיְתָה דְמִסְטָרָא דְעֵץ
 הַדַּעַת טוֹב וְרָע, חָדָא רַע וְחָדָא טוֹב, וּמִסְטָרָא דְעֵץ
 חַתִּיִּים תְּרוּיָהּוּ חַיִּים.

וּבְסֵתְרֵי תוֹרָה חֹהָ ח' ו"ה ח' חֲכָמָה כ"ח מ"ה,
 כָּלְלָא דְשָׂמָא קַדִּישָׁא, ח' אִיהִי כְּגוֹנוֹנָא
 דְאִימָא עֲלָאָה דְאִיהִי תְּמִינָאָה לְעֵשֶׂר סְפִירָן מִתַּתָּא
 לְעִילָא, וְחֲכָמָה בָּהּ אִשְׁתְּמוּדַע, וְעֲלָה אֶתְמַר (משלי ג'
 ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, וּמִסְטָרָא דִילָהּ וַיִּפַּח
 בְּאִפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים (בראשית ב' ז), וְעֲלָה אֶתְמַר (שם כג)
 לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מְאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת, וְלֹא אַחְרָא
 דְאֶתְנַטִּילַת מִגְרָמָא, דְגַרְיִמַת לִיהּ מִיתָה, דְהָא
 שְׂפַחָה גְרַמַת וַיִּדְעוּ כִּי עִירְמָם הֵם (שם ג' ז). וּבְגִין דָּא

לשון הקודש

היא כמו האם העליונה שהיא השמינית
 לעשר הספירות ממטה למעלה,
 והחכמה נודעת בה, ועליה נאמר עץ
 חיים היא למחזיקים בה, ומהצד שלה
 ויפח באפיו נשמת חיים, ועליה נאמר
 לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת,
 ולא האחרת שנשלה מן העצם, שגִרְמָה
 לוֹ מִנָּה, שְׁהֲרֵי הַשְּׂפַחָה גְרַמָה, וַיִּדְעוּ כִּי
 עִירְמָם הֵם, וּמִשּׁוּם זֶה וַיַּעַשׂ יְהוָה

גַר אֹתוֹ. וְעַל הָאִשָּׁה שְׂמַצַד הָעֵצִים,
 אָמַר אָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי. לֹא
 קָרָא לָהּ אִשְׁתּוֹ, כְּמוֹ שְׁחֹה שְׁנֵאמַר בָּהּ
 וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חֹהָ, שְׁהֲאֶחְרַת
 הִיְתָה שְׂפַחָה שְׂמַצַד עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע,
 אַחַד רַע וְאַחַד טוֹב, וּמִצַד שְׁל עֵץ חַתִּיִּים
 שְׁנִיָהֶם חַיִּים.

וּבְסֵתְרֵי תוֹרָה חֹהָ ח' ו"ה, ח' חֲכָמָה,
 כ"ח מ"ה, הַכָּלָל שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, ח'

(שם כ"א) וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיִּלְבְּשֵׂם. (דף י"ג ע"ב).

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר אֲמַאי אָמַר, בְּיַנְיָהּ כִּי מֵאִישׁ לְקַחָהּ זֹאת (בראשית ב כג), כִּי מֵאָדָם הָיָה לִיה לְמִימַר, אֲמַאי מֵאִישׁ, אֶלָּא מֵאִישׁ תַּמָּן אִ"ם וְתַמָּן י"ש, תַּמָּן י"ש הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (משלי ח כ"א) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ, תַּמָּן אִם כִּי אִם לְפִינָהּ תִּקְרָא (שם ב ג), וְאֵינּוֹן אָבָא וְאֵימָא חֲכָמָה וּבִינָהּ, דְּמִתַּמָּן אֶתְנַטְּלִילָת, וּבְנִין דָּא כִּי מֵאִישׁ לְקַחָהּ זֹאת.

וְאִית לִיה אַחֲרָא דְאֶתְקְרִיאַת בֵּת זוּגִיָּהּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ה ב) זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. תָּא חֲזִי אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּדִיּוֹקְנָא דִּיהוָה אֶתְבְּרִי, וּבְדִיּוֹקְנָא דְעֶשֶׂר סְפִירָאן דְאֵינּוֹן יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, מְסֻטְרָא דִּיהוָה, מְסֻטְרָא דִּי אֶתְקְרִי אִישׁ, וּמְסֻטְרָא דְה' עֲלָאָה

לשון הקודש

אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיִּלְבְּשֵׂם.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר: לְמָה אָמַר בְּשִׁבְלִיהָ כִּי מֵאִישׁ לְקַחָהּ זֹאת? הֲיָהּ לוֹ לֹמַר כִּי מֵאָדָם, לְמָה מֵאִישׁ? אֶלָּא מֵאִישׁ, שֵׁם אִ"ם וְשֵׁם י"ש. שֵׁם י"ש, זְהוּ שְׁפַתְנוּב לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ. שֵׁם אִם, כִּי אִם לְפִינָהּ תִּקְרָא, וְהִם אָב וְאִם, חֲכָמָה וּבִינָהּ, לֹא אַחֲרַת שְׁנִקְרְאָת בֵּת זוּגוּ, זְהוּ שְׁפַתְנוּב זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. בַּא וְרֵאָה, אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּדָמוֹתוֹ שֶׁל יְהוָה הוּא נִבְרָא, וּבְדָמוֹת שֶׁל עֶשֶׂר סְפִירוֹת שֶׁהֵן יו"ד ה"א וּא"ו ה"א מֵהַצֵּד שֶׁל יְהוָה, מֵצֵד שֶׁל י'

אֶתְתִּיּה אֶתְקַרִּיאת אִשָּׁה אִם כָּל חַי, וּמִסְטָרָא דִּו"ה
 תְּוּה אֶתְתִּיּה, וּמִסְטָרָא דִּיּו"ד ה"א וּא"ו ה"א תְּוּה
 אֶתְקַרִּי אָדָם, וּבְכָל מַה דִּתְוּה בְּדִיּוּקְנִיּה לְקָה.

תקונא שתינ וּשְׁתָּא

בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׁמַיָּת, דָּא אָדָם דְּכָלִּיל שְׁמַיָּת,
 וְאִינוּן תְּרִין שְׁפָחוֹת מִסְטָרָא
 דְּאִילְנָא דְּטוֹב וְרַע עֵצִים וּבָשָׂר, אִישׁ וְאִשָּׁה
 דְּאֶתְמַר בָּהּ (בראשית ב כג) כִּי מֵאִישׁ לָקַחְתָּ זֹאת,
 הָא אַרְבַּע, אָדָם זָכָר וּנְקֵבָה, הָדָא הוּא דְכָתִיב
 זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וְגוֹמֵר, הָא שְׁמַיָּת, וּבְגִין
 דָּא (שם ג כב) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הִיָּה
 כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב וְרַע וְגוֹמֵר, וְאִוְקְמוּהוּ
 כְּדַמְאִין כְּאֶחָד מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרַת.

אֶתְהַכִּי הָא אֵלֵיהּ אֲזַדְמֵן לְנַפְיָה וְאָמַר רַבִּי

לשון הקודש

שְׁנַאמַר בָּהּ כִּי מֵאִישׁ לָקַחְתָּ זֹאת, הָרִי
 אַרְבַּע, אָדָם זָכָר וּנְקֵבָה, זְהוּ שְׁפָחוֹת וְזָכָר
 וּנְקֵבָה בְּרָאָם וְגוֹמֵר, הָרִי שֵׁשׁ, וּמִשּׁוּם זֶה
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הִיָּה
 כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב וְרַע וְגוֹמֵר,
 וּפְרָשׁוּהוּ הָרֵאשׁוֹנִים, כְּאֶחָד מִמְּלֹאכֵי
 הַשָּׁרַת.

בֵּין כֶּךָ בָּא אֵלֵיהּ וְהוֹדְמֵן אֵלָיו, וְאָמַר:
 רַבִּי, כְּאֶחָד מֵהֶם הִיָּה לוֹ לֹמֵר, אִם עַל

נְקֵרָא אִישׁ, וּמַעַד שָׁל חַי הַעֲלִינָה אֶשְׁתּוּ
 נְקֵרָאת אִשָּׁה, אִם כָּל חַי, וּמַהֲצֵד שָׁל וו"ה
 תְּוּה אֶשְׁתּוּ, וּמַהֲצֵד שָׁל יו"ד ה"א וּא"ו
 ה"א תְּוּה נְקֵרָאת אָדָם, וּבְכָל מַה שְׁתְּהִי
 בְּדַמּוֹתוֹ - לְקָה.

תקוני שמיים וּשְׁמַיָּת

בְּרֵאשִׁית, בְּרָא שְׁמַיָּת, זֶה אָדָם שְׁכּוֹלֵל
 שֵׁשׁ, וְהֵם שְׁמַיָּת שְׁפָחוֹת מַהֲצֵד שָׁל הָעֵץ
 שָׁל טוֹב וְרַע, עֵצִים וּבָשָׂר, אִישׁ וְאִשָּׁה,

בְּאַחַד מֵהֶם הָיָה לֵיהּ לְמִימַר אִם עַל מְלֶאכִי
הַשָּׂרָת הָיָה אָמַר, מֵאֵי בְּאַחַד מִמֶּנּוּ, וְעוֹד הֵן אָדָם
הָיָה לֵיהּ לְמִימַר, מֵאֵי הָאָדָם בְּתוֹסַפֵּת ה', אֲלֵא ה'
דְּהָאָדָם הָיָה בְּאַחַד מִמֶּנּוּ, יְהֵא (נ"א הוא) לֹא כְּתִיב
אֲלֵא הָיָה, חַד מְאַרְבַּע אֲתוֹן דְּאֵינּוּן יְהוּ"ה פְּחַד
מִן אַרְבַּע אֲתוֹן דְּאֵיהּ ו'.

וְעַתָּה פֶּן יִשְׁלַח יְדוֹ (שם) דָּא י', אִם זָכָה וְלָקַח גַּם
מֵעֵץ הַחַיִּים (שם) דָּא ו' (נ"א ה'), וְאָכַל וְחֵי
לְעוֹלָם (שם) דָּא ו', חֵי וּדְאֵי, כִּד ה' הָיָה יְחִידָא מִנִּיהּ
עָאֲלַת בֵּין טוֹב לָרַע, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם ב ז) וַיִּיצֶר
יְהוּ"ה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם תְּרִין יְצִירוֹת טוֹב וְרַע,
לְמַנְדַּע (וְאֲתַמַּר בְּהוֹן (שם) וַיַּפֵּחַ בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים וְדָא ה' לְדַעַת
טוֹב וְרַע לְמַנְדַּע) מַה דְּחֹו גְרַמִּין לְמַעַבְדָּא, וּבְגִין דָּא
עָאֲלַת בִּינִיָּהּ.

לשון הקודש

גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים, זוּ ו' (ח), וְאָכַל וְחֵי לְעֵלָם
זֶה ו', חֵי וּדְאֵי, כְּשֶׁה' הָיְתָה יְחִידָא מִמֶּנּוּ,
נִכְנָסָה בֵּין טוֹב לָרַע, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב וַיִּיצֶר
יְהוּ"ה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, שְׁתֵּי יְצִירוֹת,
טוֹב וְרַע, לְדַעַת (וְאֲמַר בְּהֵם וַיַּפֵּחַ בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים,
זוּ ה' לְדַעַת טוֹב וְרַע, לְדַעַת) מַה שְׁחֵיו גְרַמִּים
לְעֵשׂוֹת, וּמִשּׁוּם זֶה נִכְנָסָה בִּינֵיהֶם.

מְלֶאכִי הַשָּׂרָת הָיָה אֹמֵר, מַה זֶה בְּאַחַד
מִמֶּנּוּ? וְעוֹד, הָיָה לוֹ לֹאמַר הֵן אָדָם, מַה
זֶה הָאָדָם בְּתוֹסַפֵּת ה'? אֲלֵא ה' שַׁל
הָאָדָם הָיָה בְּאַחַד מִמֶּנּוּ, לֹא כְּתוֹב יְהֵא
(הוּא), אֲלֵא הָיָה, אַחַת מְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
שְׁחֵן יְהוּ"ה, בְּאַחַת מְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
שְׁחֵיא ו'.

וְעַתָּה פֶּן יִשְׁלַח יְדוֹ, זוּ י', אִם זָכָה וְלָקַח

בְּתַר דְּחָאב אָדָם דִּי צִירָה, אֲתַפְרֶשֶׁת ה' עֲלָאָה
 וְאַסְתִּלְקַת מִנִּיה, וּבְגִין דְּלֹא אֲתַחֲזֶרֶת
 לְגַבִּיה, אָמַר אִם זָכָה וְלָקַח גַּם מִעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל
 וְחֵי לְעוֹלָם, וְהָאִי עֵץ הַחַיִּים הוּוּה נְטוּעַ בְּעֵץ הַגֶּן,
 וּבְגִין דְּלֹא זָכָה לְמִיכַל מִנִּיה, מַה פְּתִיב בִּיה
 וַיִּשְׁלַחְהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגֶּן עֵדֶן (שם ג כג) לְעִבּוֹד אֶת
 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם, הֵהוּא דְאֲתַמַּר בִּיה (שם
 ב ז) וַיִּצְרַח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֲפָר מִן הָאֲדָמָה
 דְּלֹא הוּוּה כְּדָאִי לְמַהוּי בְּגַנְתָּא דְאֹרִייתָא, בִּינּוּן דְּלֹא
 נְטִיר בָּה עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע בְּאִסּוֹר וְהִתֵּר, וְעִבֵּר
 עַל מִימְרָא דְמֵאֲרִיָּה, דְּאִם הוּוּה נְטִיר דְּלֹא עִבֵּר
 עַל מִימְרָא דְמֵאֲרִיָּה, וְלָקַח גַּם מִעֵץ הַחַיִּים דְאֲתַמַּר
 בָּה (משלי יג יד) תּוֹרַת חָכָם מְקוֹר חַיִּים לְסוֹר מִמוֹקְשֵׁי
 מוֹת, עֵץ חַיִּים הִיא לְמַתְזִיקִים בָּה (שם ג יח), וְדָא אִיהוּ
 וְלָקַח גַּם מִעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחֵי לְעוֹלָם, גַּם לְרַבּוֹת
 נוֹקְבָא, אִיבָא דְאִילָנָא פְּרִי צְדִיק.

 לשון הקודש

הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם, אוֹתוּ שְׁנַאמַר
 בוּ וַיִּצְרַח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֲפָר
 מִן הָאֲדָמָה, שְׁלֵא הָיָה כְּדָאִי לְהִיּוֹת בְּגִין
 הַתּוֹרָה, בִּינּוּן שְׁלֵא שְׁמַר בָּה אֶת עֵץ
 הַדַּעַת טוֹב וְרַע בְּאִסּוֹר וְהִתֵּר, וְעִבֵּר עַל
 מֵאֲמַר רְבוּנוּ, שְׁאִם הָיָה שׁוֹמֵר שְׁלֵא
 יַעֲבֵר עַל מֵאֲמַר רְבוּנוּ, וְלָקַח גַּם מִעֵץ

אַחַר שְׁהָטָא הָאָדָם שֶׁל הַיְצִירָה, נִפְרְדָּה
 ה' הַעֲלִינָה וְהַסְתִּלְקָה מִמֶּנּוּ, וּמִשׁוּם
 שְׁלֵא תּוֹרָה אֱלִיּוּ אָמַר, אִם זָכָה וְלָקַח גַּם
 מִעֵץ הַחַיִּים, וְאָכַל וְחֵי לְעוֹלָם, וְעֵץ הַחַיִּים
 הוּוּה הָיָה נְטוּעַ בְּעֵץ הַגֶּן, וּמִשׁוּם שְׁלֵא
 זָכָה לְאָכַל מִמֶּנּוּ, מַה פְּתוּב בוּ? וַיִּשְׁלַחְהוּ
 יְהוָה אֱלֹהִים מִגֶּן עֵדֶן לְעִבְדֵי אֶת

וְעוֹד הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאַחַד מִמֶּנּוּ, אָמְרוּ מְלָאכִין
 קְדִישִׁין בְּגוֹן לְמַחְוֵי אִיהוּ כְּאַחַד מִינְנָא
 כְּמָא דְאָמַר הוּיָא (בראשית ג' ה) וְהֵייתֶם כְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי
 טוֹב וָרָע, וְדָא אִיהוּ לְדַעַת טוֹב וָרָע, דָּא גְרִים לִיה
 מוֹתָא, דָּאם זָכָה לְמִיכַל מְאִילָנָא דְחַי דְאִיהוּ עֵץ
 חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, מַה כְּתִיב בָּהּ וְלָקַח גַּם
 מֵעֵץ הַחַיִּים וְגוֹמַר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְוִי לֹון לְאִינוֹן דְּמִנִּיחִין
 לְאַשְׁתְּדָּלָא בְּאוֹרֵייתָא דְאַתְמַר בָּהּ וְלָקַח
 גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים, וּבְכַפּוּדִין דִּילָהּ דְאִינוֹן אִיבָא
 דְאִילָנָא דְאַתְמַר בִּיהּ וְאָכַל וְחַי לְעוֹלָם, וְאָזְלִין
 בְּתַר אֵלִין דְּמִפְתִּי לֹון מִסְטָרָא דְנַחֲשׁ הַקְדָּמוֹנִי,
 דְאָמְרֵי לֹון הַשְׁתְּדָּלוֹן בְּמִלְאכֵיָא דְמִמֶּנּוּ עַל כְּכַבֵּיָא
 וְשִׁמְשָׂא וְסִיחָרָא, וְעַל אֵלִין דְּמִמֶּנּוּ עַל רוּחִין

לשון הקודש

לְאָכַל מֵעֵץ הַחַיִּים, שְׁהוּא עֵץ חַיִּים הִיא
 לְמַחְזִיקִים בָּהּ, מַה כְּתוּב בּוּ? וְלָקַח גַּם
 מֵעֵץ הַחַיִּים וְגוֹמַר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: אוֹי לָהֶם לְאוֹתָם
 שְׁמִנִּיחִים מְלַעֲסֵם בְּתוֹרָה, שְׁנַאמַר בָּהּ
 וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים, וּבְמַצּוּתֵיהּ שְׁהֵן
 פְּרִי הָאֵילָן, שְׁנַאמַר בּוּ וְאָכַל וְחַי לְעוֹלָם,
 וְהוֹלְכִים אַחַר אֵלוֹ שְׁמִפְתִּים אוֹתָם מִצַּד
 הַנַּחֲשׁ הַקְדָּמוֹנִי, שְׁאוּמְרִים לָהֶם,
 הַשְׁתְּדָּלוּ בְּמִלְאכֵים שְׁמִמֶּנּוּ עַל

הַחַיִּים, שְׁנַאמַר בּוּ תוֹרַת חֲכָם מְקוֹר
 חַיִּים לְסוּר מִמְקָשֵׁי מוֹת, עֵץ חַיִּים הִיא
 לְמַחְזִיקִים בָּהּ, וְזִהוּ וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים
 וְאָכַל וְחַי לְעוֹלָם, גַּם – לְרַבּוֹת הַנְּקֻבָּה,
 פְּרִי הָאֵילָן, פְּרִי צְדִיק.

וְעוֹד, הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאַחַד מִמֶּנּוּ, אָמְרוּ
 הַמְּלָאכִים הַקְדוּשִׁים, כְּדִי שִׁיחֵיהּ הוּא
 כְּאַחַד מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַנַּחֲשׁ וְהֵייתֶם
 כְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי טוֹב וָרָע, וְזִהוּ לְדַעַת טוֹב
 וָרָע, זֶה גְרַם לוֹ אֶת הַמוֹת, שְׁאָם זָכָה

וְשָׂדִין, לְמַהוּי כְּאַלְהִיִּים יוֹדְעֵי טוֹב וְרָע, וְעַל־יִיהוּ (דף
 י"א ע"א) אֶתְמַר, (עי' מ"ב כג, וירמיה מד), כַּח אָמַר יְהוָה לְמוֹזַבְחִים
 וְלְמִקְטָרִים לִכְכָּבִים וְלְמִזְלֹת וְלִשְׁמֵשׁ וְלִירַח וְלְכָל
 צָבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי, וְדָא אִיהוּ דְמִנִּי
 קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְאָדָם וּמַעֲיָן הִדְעַת טוֹב וְרָע לֹא
 תֹאכַל מִמֶּנּוּ וְגוֹמַר, וּבְלָעָם חֵיבָא בְּהַאי הָהּ
 מִשְׁתַּדֵּל, וְדוֹר אָנוּשׁ וְדוֹר הַמְּבוּל וְדוֹר הַפְּלָגָה,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אַעְקַר לֹון מַעְלָמָא דִּין וּמַעְלָמָא
 דְּאִתִּי, וְדָא אִיהוּ (בראשית ב יז) כִּי בְּיוֹם אֶכְלֶךְ מִמֶּנּוּ מוֹת
 תָּמוּת, מוֹת בְּעֵלְמָא דִּין וְתָמוּת בְּעֵלְמָא דְּאִתִּי, וְחֻבָּא
 דְּאִ גְּרָם חֶרְפָּן בֵּי מִקְדְּשָׁא וְגִלּוֹת יִשְׂרָאֵל בֵּין אֹמְיָן
 דְּעֵלְמָא וְאַתְקַטִּילוּ מִנֵּיהוּ.

דְּכָל חַד הָהּ מְזַבַּח וּמִקְטָר, וְהוּוּ נַחְתִּין תְּיִילִין
 דְּלַעִילָא, וְכַד הָהּ נָבִיא מִיַּסַּר לֹון, מַה

לשון הקודש

אָנוּשׁ וְדוֹר הַמְּבוּל וְדוֹר הַפְּלָגָה, וְהַקְדוּשׁ
 בְּרִידָּהּ הוּא עַקַר אוֹתָם מִהַעוֹלָם הָהּ
 וּמִהַעוֹלָם הַבָּא, וְהוּוּ כִּי בְּיוֹם אֶכְלֶךְ מִמֶּנּוּ
 מוֹת תָּמוּת, מוֹת – בְּעוֹלָם הָהּ, וְתָמוּת –
 בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַחֲטָא הָהּ גְּרָם אֶת חֶרְפָּן
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְגִלּוֹת יִשְׂרָאֵל בֵּין אֹמְוֹת
 הַעוֹלָם וְנִהְרְגוּ מִהֶם.

שְׁכָל אַחַד הָהּ מְזַבַּח וּמִקְטָר, וְהוּוּ
 יוֹרְדִים הַחִילּוֹת שְׁלַמְעֵלָה, וּכְשֶׁהָהּ

הַכּוֹכָבִים וְהַשְּׁמֵשׁ וְהַלְבָנָה, וְעַל אֵלוּ
 שְׁמִמְנִים עַל רוּחוֹת וְשָׂדִים, לַהֲיוֹת
 כְּאַלְהִיִּים יוֹדְעֵי טוֹב וְרָע, וְעַל־יִיהוּ נֶאֱמַר
 כַּח אָמַר יְהוָה לְמוֹזַבְחִים וְלְמִקְטָרִים
 לִכְכָּבִים וְלְמִזְלֹת וְלִשְׁמֵשׁ וְלִירַח וְלְכָל
 צָבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי, וְהוּוּ שְׁעוּזָה
 הַקְדוּשׁ בְּרִידָּהּ הוּא אֶת הָאָדָם, וּמַעֲיָן
 הִדְעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ וְגוֹמַר,
 וּבְלָעָם הָרָשָׁע הָהּ מִתְעַסֵּק עִם זֶה, וְדוֹר

בְּתִיב בְּהוֹן (עי' ירמיה מד ה) וְלֹא שָׁמְעוּ לְקוֹל נְבִיא וְחֻזָּה,
 וּבִמְה הָיָה מִיִּסַר לֹוֹן נְבִיא, הָיָה אוֹמֵר לְהוֹן דִּיהוֹן
 חֻזְרִין בְּתִיבְתָּא, וְאִי לֹא וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יְהִיָּה
 מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ (דברים יא יז), וְאִינּוֹן
 הוּוּ מְזֻלְזִין בֵּיהּ, וְהוּוּ אָמְרִין אֲנֵן אוֹמִינָן לְאַלִין
 דְּמִמֶּנּוּ עַל מְטָרָא, וּבְפִינָן לְהוֹן לְנַחְתָּא מְטָרָא,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ אַחֲלִיף לְהוֹן לְמִמֶּנּוּ בְּשְׁלִיחוֹתֵיהוּ
 בְּגִינֵיהוּ, וְקָטִיל לֹוֹן וְחָרִיב בֵּי מְקוּדְשָׁא בְּגִינֵיהוּ, וְגָלוּ
 יִשְׂרָאֵל בֵּין אוֹמִין דְּעֵלְמָא, וְדָא אִיהוּ חוֹבָא דְאָדָם
 דְּגָרַם לִיהּ חֻזָּא מִיְתָה לִיהּ וְלֹאֲתִתִּיהּ, דְּפִתִי לֹוֹן
 בְּתִהוּוּ אִילְנָא, הָדָא הוּוּ דְכְּתִיב (בראשית ג ה) כִּי יוֹדַעַ
 אֱלֹהִים וְכוּ', וּבְגִין דָּא מְנִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לְבַר
 נֶשׁ בְּמַה שְׁחָרְשֵׁת הַתְּבוּנָן אִין לָךְ עֵסֶק בְּנַסְתָּרוֹת.

לשון הקודש

הַמְּמַנִּים בְּשְׁלִיחוֹתָם בְּשִׁבְלִים, וְהָרַג
 אוֹתָם, וְהַחְרִיב אֶת בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ
 בְּשִׁבְלִים, וְגָלוּ יִשְׂרָאֵל לְבֵין אַמּוֹת
 הָעוֹלָם, וְהוּוּ חֲחָטָא שְׁל אָדָם שְׁגָרַם לוֹ
 הַנְּחָשׁ מִיְתָה לוֹ וְלֹאֲשֵׁתוֹ, שְׁפַתָּה אוֹתָם
 בְּאוֹתוֹ הַעֲזִי. וְהוּוּ שְׁכַתּוּב כִּי יוֹדַע אֱלֹהִים
 וְכוּ', וּמִשׁוּם זֶה צָוָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּוּ
 לְאָדָם. בְּמַה שְׁחָרְשֵׁת הַתְּבוּנָן, אִין לָךְ
 עֵסֶק בְּנַסְתָּרוֹת.

הַנְּבִיא מִיִּסַר אוֹתָם, מַה בְּתוּב בְּהֵם? וְלֹא
 שָׁמְעוּ לְקוֹל נְבִיא וְחֻזָּה, וּבִמְה הָיָה מִיִּסַר
 אוֹתָם הַנְּבִיא? הָיָה אוֹמֵר לְהֵם שְׁיַחֲזִרוּ
 בְּתִשׁוּבָה, וְאִם לֹא – וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם
 וְלֹא יְהִיָּה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת
 יְבוּלָהּ, וְהֵם הָיוּ מְזֻלְזִים בּוֹ, וְהָיוּ
 אוֹמְרִים, אָנּוּ הַשְּׁבַעְנוּ אֶת אֱלוֹ שְׁמִמֵּנִים
 עַל הַמְּטָר וּכְפִינוּ אוֹתָם לְהוֹרִיד מְטָר,
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּוּ הַחֲלִיף לְהֵם אֶת

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּמָה הָיוּ נִחְתִּין אֵלָיו חֵילִין,
אָמַר לִיה בְּרִי מָה אַתְּ חָשִׁיב דְּהוּוּ נִחְתִּין,
וְדַאי הָא רָזָא דְאֵילָנָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְּלֹא
עָתִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַלְיָא לִיה מְפּוֹרָסָם
לְעֵלְמָא אֵלָא בִּינֵי חֲבֵרָא, עַד דְּיִיתִי דְרָא דְמַלְכָּא
מְשִׁיחָא, אָמַר לִיה בִּינּוֹן דְּאִיהוּ אֲתַנְלִיא בִּינֵי חֲבֵרָא
מַאי נִיהוּ, אָמַר לִיה בְּנִי, מִמְרָאָה מְתַנְיוּ וּלְמַעְלָה
הָוָה טוֹב, מִמְרָאָה מְתַנְיוּ וּלְמַטָּה הָוָה רַע,
נְבוּכַדְנֶצַּר הָוָה יָדַע בֵּיה, וְהָכֵי עָבִיד עֲלֵמָא דִּילִיה,
וּבֵיה אֲשַׁתְּמוּדַע אֵילָנָא דְטוֹב וְרַע, הָדָא הוּא
דְכָתִיב (דניאל ב לב) רִישִׁיָּה דִּי דְהַב טָב, חֲדוּהִי
וְדַרְעוּהִי דִּי כֶסֶף, עַד הָכָא הָוָה מְסֻטְרָא דְטוֹב,
וּבְגִין דָּא אָמַר דִּי דְהַב טָב, מִמְרָאָה מְתַנְיוּ וּלְמַטָּה
רַע, הָדָא הוּא דְכָתִיב (שם) מַעוּהִי וַיִּרְכַּתִּיהָ דִּי נַחֲשׁ
מִסֻּטְרָא דְנַחֲשׁ הַקְדָּמוֹנִי.

לשון הקודש

אָמַר לוֹ: מִמְרָאָה מְתַנְיוּ וּלְמַעְלָה
הָוָה טוֹב, מִמְרָאָה מְתַנְיוּ וּלְמַטָּה הָוָה רַע,
נְבוּכַדְנֶצַּר הָוָה מְכִיר בּוֹ, וְכַךְ עָשָׂה אֶת
הַצֶּלֶם שָׁלוֹ, וְכוּ נֹדַע הָעֵץ שֶׁל טוֹב וְרַע,
זֶהוּ שְׁכַתוֹב רֵאשֵׁה רֵאשׁוּ שֶׁל זֶהב טוֹב,
תּוֹהוּ וַזְרוּעוּתָיו שֶׁל כֶּסֶף. עַד כָּאן מַצַּד
הַטּוֹב, וּמִשׁוּם זֶה אָמַר שֶׁל זֶהב טוֹב,
מִמְרָאָה מְתַנְיוּ וּלְמַטָּה רַע, זֶהוּ שְׁכַתוֹב

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר: בְּמָה הָיוּ יוֹרְדִים
הַתְּחִלּוֹת הַלְלוּ? אָמַר לוֹ: בְּנִי, מָה אַתָּה
חוֹשֵׁב, שְׁהִיוּ יוֹרְדִים? וְדַאי זֶהוּ סוּד הָעֵץ
שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁלֹא עָתִיד
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַלּוֹתוֹ מִפְּרָסָם
לְעוֹלָם, אֵלָא בִּין הַחֲבֵרִים, עַד שְׂיָבֵא
הַדּוֹר שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחָה. אָמַר לוֹ: בִּינּוֹן
שֶׁהוּא הַתְּגַלָּה בִּין הַחֲבֵרִים מָה הוּא?